

De natuur helpt met taal

Meer informatie of
nog een praatplaat printen?

Als je buiten bent met je kind, gebeurt er veel. Je kind is nieuwsgierig en ontdekt waar hij mee kan spelen. In de natuur is veel te ontdekken: van bodem tot bomen en van het weer tot alle verschillende dieren die er wonen. In de natuur zijn helpt kinderen om beter te praten en verhalen te vertellen. Ze leren meer woorden en gebruiken soms zelfs moeilijkere woorden dan binnen. Daar kun jij je kind bij helpen. Deze natuur praatplaat laat zien hoe je dat doet.

Natuur Praatplaat

In de natuur is dus veel om over te praten. Deze praatplaat helpt je om gesprekjes te voeren met je kind. Op de praatplaat staan voorbeelden van dingen die jullie kunnen vinden in de natuur. Met eronder tips om te praten met je kind.

Goed om te weten

Waar kijkt je kind naar? De vogel, de regenplas of de wind? Als je samen nieuwsgierig bent en erover praat, leert je kind nieuwe woorden van jou.

Een gesprekje is soms dat jouw je kind je napraat, dat is heel goed, zo leert het nieuwe woorden.

Je hoeft niet altijd mee te spelen. Als je kind lekker speelt kun je ernaar kijken. Je kind heeft jou nu niet nodig. Laat je kind doorspelen en praat later over wat je je kind hebt zien doen.

Samen praten hoeft niet altijd in het Nederlands. Praat samen in je moedertaal. Dan help je je kind.

Kleine kinderen hebben veel fantasie. Je hoeft ze niet te verbeteren, het is goed als ze praten, ook al is het niet echt. Bedenk samen met je kind fantasieverhaaltjes. Dat is leuk!

Over de grond onder je voeten

De grond is vol met gras, zaadjes en stenen. Onder de grond wonen mieren en wormen, waardoor de aarde vaak hobbelig is. Je kunt rollen van een heuvel, graven in zand en balanceren op stenen in het water. In struiken kun je verstoppertje spelen en rondsluipen. Op een grasveld kun je rennen en springen. Praat met je kinderen over wat ze doen. Zo leren kinderen woorden zoals 'aarde', 'zand', 'glibberig', 'zacht', maar ook 'rollen', 'graven', 'verstoppertje', 'sluipen' en 'springen'.

PRATEN MET JE KIND

- Zeg hardop waar je kind naar kijkt, bijvoorbeeld een vogel. En zeg, "Kijk daar is de vogel".
- Kijk naar wat je kind doet, en stel een vraag: "voel je het zachte gras?"

Over bomen, bloemen en struiken

In bomen kun je klimmen, in struiken verstoppertje spelen, gras kun je vlechten en bloemetjes kun je in je haar doen. Door met bomen en planten te spelen leren kinderen woorden zoals 'onder', 'boven', 'achter' en 'voor'. Bijvoorbeeld: 'onder een boom liggen' of 'over een tak springen'. Ze leren ook geuren en vormen, zoals: 'de bloem ruikt zoet' of 'de plant doet pijn, hij prikt mij.'

PRATEN MET JE KIND

- "Je kijkt naar de gele bloem, ik zie nog meer bloemen, jij ook?"
- "Zit je lekker onder de boom? Wat een hoge boom, he?"

Over blaadjes, takken en veren

Buiten liggen blaadjes, takken, schelpen en veren op de grond. Je kunt ermee spelen, bijvoorbeeld schelpen verzamelen, een berg bladeren bouwen, een mooie veer zoeken. Kinderen zeggen dat iets zwaar, licht, koud, nat of glad is. Ze tellen ook dingen, hoeveel veren heb ik? Of ze leggen stenen van groot naar klein. Ze kunnen ook met takken spelen. Ze maken afspraken. De tak is een zwaard of een toverstok.

PRATEN MET JE KIND

- Is je kind stenen aan het verzamelen? Ga hardop tellen, je kind gaat meedoen en samen tel je hardop.
- Speelt je kind met een takje, ga meespelen, samen verzinnen jullie een verhaal. Vertel hardop wat je doet.

Over zand, water en modder

Met zand, sneeuw, stenen, water en modder kun je veel doen. Je kunt zandtaarten bakken of torens bouwen. Kinderen ontdekken dingen en praten erover tijdens het spelen. Bijvoorbeeld: "Als ik zand en water meng, krijg ik modder. Daar kan ik een zandkasteel van maken, taartjes mee bakken en heksensoep maken." Ze merken dat het kasteel inzakt als er te veel water is of als de zon erop schijnt. Ze denken na over hoe ze dit kunnen oplossen, bijvoorbeeld door er droog zand bij te doen. Al spelend leren kinderen hoe de wereld werkt.

PRATEN MET JE KIND

- "Hoe wordt dit nou ineens modder? Waar is het water gebleven?"
- "Als we rode blaadjes in de heksensoep doen, welke kleur krijgt de soep dan? Zullen we dit proberen?"

Over ontmoetingen en verhalen

Buiten voel je de wind, regen en zon. Je merkt of het winter of zomer is. Een regenplas kan in de winter in ijs veranderen. Op ijs kun je glijden, maar ook uitglijden. In de zomer ontmoeten kinderen slakken of bijen. Over de natuur kun je mooie verhalen vertellen. Bijvoorbeeld, de slak heeft een huisje dat hij overal mee naartoe neemt. De rups wordt een vlinder. Of de grote hond van de buren blaft heel hard. Zo gebruiken kinderen veel woorden en leren ze verhalen vertellen.

PRATEN MET JE KIND

- Komen jullie samen een diertje tegen, praat samen over wat je ziet aan het diertje. Waar zou het wonen? Wat zou het eten?
- Kijk samen naar de wolken en praat over wat jullie in die wolken zien, zoals een boot en waar gaat die boot naartoe? Gebruik je fantasie!

Verantwoording

Deze buitenbooster is ontwikkeld door het lectoraat Natuur & Ontwikkeling Kind van Hogeschool Leiden in opdracht van het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ). De informatie is gebaseerd op het boek 'Taal in de natuur' van Jannette Prins en Janneke Hagenaar (2024). Illustraties: Astrid Poot, denker - maker, astridpoot.nl